

גמ"ר 3000/01/18 - עבד אלחלים אלדרארגה נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה

גמ"ר 3000-01-18 ישראל נ' אלדרארגה
תיק חיצוני: 406500/2017

בפני
המבקש
נגד
המשיבה
החלטה

כבוד השופטת, סגנית הנשיאה טל אוסטפלד נאוי
עבד אלחלים אלדרארגה
מדינת ישראל

בפני בקשה לביטולו של כתב האישום בטענת אפליה והגנה מן הצדק.

רקע וכתב האישום

כנגד המבקש הוגש כתב אישום לפיו גרם ברשלנות למותו של סרגיי אילושונוק ז"ל (להלן: "המנוח"), בתאונת דרכים שהתרחשה בכביש 6.

בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 10.9.17 בסמוך לשעה 23:10, נהג המבקש במשאית משא מסוג מרצדס (להלן: "המשאית"), בכביש 6 באזור מחלף קסם, כאשר באותה העת נסגר הנתיב הימני בכביש לתנועה רכבים לצורך ביצוע עבודות.

המבקש נסע לאחור למרחק של 75 מטרים, מבלי שוויידא כי השטח מאחור פנוי, כי נסיעתו לאחור אינה מסכנת איש, מבלי להיעזר כנדרש במכוון ומבלי להשתמש במצלמה המותקנת במשאית והמתעדת את המתרחש מאחור.

במהלך נסיעתו לאחור, פגע המבקש במנוח וכתוצאה מכך, נהרג המנוח במקום (להלן: "התאונה").

טענות הצדדים

המבקש

בפתח טיעוניו, ציין ב"כ המבקש כי אין מחלוקת שהמבקש נהג במשאית אשר דרסה את המנוח. אך לטענתו, למותו של המנוח, אחראים אנשים רבים אחרים ועל כן, אחריותו מופחתת באופן משמעותי.

המבקש טען כי קטע הדרך בו התבצעו העבודות בכביש ואירעה התאונה, היה סגור ותחום ועל כן, לא ניתן להתייחס אליו כאל כביש אלא כאזור עבודה. על כן, לטענתו, מדובר בתאונת עבודה.

המבקש הוסיף וטען כי במסגרת חקירת התאונה, נחקרו תחת אזהרה מנהלי העבודה, ובמסגרת הדיון בבקשה לפסילת

עמוד 1

רישיון הנהיגה של המבקש עד לתום ההליכים, ציינה המשיבה כי נשקלים הליכים פליליים כנגד מנהלים אלה.

המבקש פירט את נסיבות התאונה, כאשר תפקידו של המבקש היה לשפוך אספלט אל מכשיר, אשר מהדק יוצק ומיישר אותו לצורך סלילת הכביש (להלן: "**המכשיר**"). מנהל העבודה אחראי על ההזרמה שוטפת של האספלט הלא מעובד אל המכשיר, הוא האחראי לקיומו של קטע סטרילי, קטע שבו אין תנועת הולכי רגל והוא ניהל את פעולותיו ותנועותיו של המבקש.

המבקש טען כי מנהל העבודה, התבונן לכיוון המשאית והורה לו לנסוע לאחור כאשר במסגרת אותה הוראה ואותה נסיעה, אירעה התאונה. על כן, אחריותו של מנהל העבודה לגרם התאונה הינה מובהקת, אך הוא לא הואשם, והוא מופלה לטובה באופן משמעותי על פני המבקש.

בנוסף, טען המבקש כי מנהלי העבודה אחראים גם על הנסיעה לאחור של המשאית בתוך שטח העבודה, שכן המבקש פעל על פי הוראותיהם ונהלי העבודה במקום.

המבקש המשיך וטען כי גורמים נוספים בחברה שהזמינו את האספלט, נחקרו וכולם אחראים לכך שהמנוח נע בשטח הסטרילי. עוד טען המבקש כי מחומר החקירה עולה שהמנוח היה נתון תחת השפעת קנביס ומכאן, כשלו מנהלי העבודה עת לא בחנו את כשירותו של המנוח והאחריות לכניסתו לשטח הסטרילי נתונה כולה למנהלי העבודה ולאחראי על אכיפת אמצעי הזהירות.

לטענת המבקש, מקום בו מותו של אדם נגרם על ידי מספר גורמים, אזי עליהם להיות מואשמים יחד. על הבירור העובדתי להתנהל במקביל, ובית המשפט הדן בתיק ישמע את מכלול הנסיבות ויחלק את האחריות לגרם המוות בין המעורבים השונים.

המבקש הוסיף, כי היה על המשיבה להגיש כתבי אישום כנגד כל המעורבים שלא הקפידו על נהלי העבודה במקום, הטעו את המבקש והפרו את ההנחיות המחייבות אותם. כתבי אישום אלו, לטענת המבקש, היו צריכים להיות מוגשים על ידי משרד התעשייה והמסחר לבית הדין לעבודה.

המשיבה

המשיבה התנגדה למבוקש וטענה כי מאחר והנאשם דרס למוות את המנוח תוך כדי נהיגה על המשאית, הרי שמדובר במקרה מובהק של גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה. על כן, המקום הראוי להגשת כתב האישום הינו בית המשפט לתעבורה.

המשיבה הוסיפה כי אף במקרים דומים של גרימת מוות ברשלנות תוך שימוש ברכב בזמן ובאתר עבודה הוגשו כתבי האישום לבית המשפט לתעבורה. המשיבה הפנתה לגמ"ר 1322-09-13 מדינת ישראל נ' עאדל עיסא, גמ"ר 7364-03-12 מדינת ישראל נ' רמדאן סויטאת, גמ"ר 2632-01-17 מדינת ישראל נ' אחמד שקיר.

המשיבה טענה כי מקומן של טענת המבקש בעניין רשלנות אחרים וכן בעניין מצבו של המנוח, הוא במהלך שמיעת הראיות ואף אלו, אינם "פוגעים" באחריות המבקש.

המשיבה ציינה כי עניינם של המעורבים האחרים נבחן והוחלט על סגירת התיק בעניינם ואף אם הייתה מתקבלת טענה זו, הרי שמקומה הוא לעניין העונש ולא לעניין האחריות.

דין והכרעה

סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, קובע:

"טענות מקדמיות

149. לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן -

...

(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית."

בע"פ 8057/16 לאוניד שטרימר נ' מדינת ישראל, אשר פורסם לפני כשנה, סיכם בית המשפט העליון את ההלכות הנוגעות ליישומם של סעיף זה, והדברים יפים לענייננו:

"24. לעניין הטענה לתחולת דוקטרינת הגנה מן הצדק מפאת אכיפה בררנית וההשלכות שיש לגביה על גזירת העונש, הלכה היא כי החלטת רשויות האכיפה להעמיד לדין את פלוני ובו בעת להימנע מהגשת כתב אישום נגד אלמוני, החשוד אף באותה פרשה, אינה מקימה בהכרח טענה להגנה מן הצדק על רקע אכיפה בררנית (ע"פ 7659/15 הרוש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.4.2016) (להלן: עניין הרוש); ע"פ 2681/15 בן שטרית נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.2.2016)). בידי הרשות מסור שיקול דעת מנהלי אשר עליה להפעילו בסבירות, ומדובר בשיקול דעת רחב ובגדרו ניתן שלא להעמיד אדם לדין ובלבד שההחלטה התקבלה על יסוד טעמים עניינים (עניין הרוש; ע"פ 6328/12 מדינת ישראל נ' פרץ [פורסם בנבו] (10.9.2013) (להלן: עניין פרץ)). כן נקבע בפסיקת בית משפט זה כי טענת ההגנה מן הצדק נוכח אכיפה בררנית שמורה רק למקרים מובהקים וחריגים וכי יש לקבלה בזירות ובמשורה (ע"פ 7621/14 גוטסדינר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (1.3.2017) (להלן: עניין גוטסדינר); עניין הרוש; ע"פ 5975/14 אגבריה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2015); עניין פרץ). כמו כן, טענת האכיפה הבררנית היא מטבעה כזו היורדת לשורשם של ממצאי עובדה (ע"פ 8551/11 סלכגי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.8.2012)). בהתאם לכך, על הטוען אותה מוטל הנטל לתמוך את טיעוניו בתשתית עובדתית מספקת אשר יש בה כדי להפריך את חזקת החוקיות ממנה נהנית המשיבה ככל רשות שלטונית אחרת (עניין גוטסדינר; בג"ץ 6396/96 זקין נ' ראש-עיריית באר-שבע, פ"ד נג(3) 289 (1999)).

מן הכלל אל הפרט

אף במקרה שלפני, החלטת רשויות האכיפה להעמיד לדין את הנאשם ובו בעת להימנע מהגשת כתב אישום נגד הנחקרים האחרים, לרבות מנהל העבודה ומנהלי האתר - לא תקים בהכרח טענה להגנה מן הצדק על רקע אכיפה

בררנית. כאמור, תקיפת שיקול דעת המנהלי של הרשות ייעשה, רק כאשר ההחלטה על העמדה או אי העמדה לדין התקבלה מטעמים לא ענייניים. במקרה שלפניי, המבקש לא עמד בנטל הפרכת חזקת החוקיות ממנה נהנית המשיבה. המבקש אף לא הציג ראיות לכך שהנחקרים האחרים חמקו מהעמדה לדין בשל טעמים לא ענייניים.

אף אני סבורה כי בחירת המשיבה, להעמיד לדין את המבקש בבית המשפט לתעבורה ולא בבית משפט השלום, מעלה טענה לאכיפה בררנית. כפי שפורט בתגובת המשיבה, לבית משפט זה לבדו הוגשו שלושה כתבי אישום, בנסיבות דומות. מנגד, המבקש לא הציג, כאשר מלכתחילה רובץ הנטל לפתחו, דוגמאות הפוכות. בגמ"ר 7364-03-12 מדינת ישראל נ' רמזאן סויטאת, דן מותב זה, במסגרת הכרעת הדין, בטענת ההגנה כי אין מקומו של האישום בבית המשפט לתעבורה:

"לטענת הסנגור, במקרה שלפנינו, לא חלות תקנות התעבורה, לרבות תקנה 45 בהן. לשיטתו, תקנה 45 לתקנות התעבורה, חלה אך ורק ב"דרך" על פי ההגדרה שבפקודת התעבורה ולא בכל מקום אחר, לרבות במקרה זה.

בפרק ה"הגדרות" שפקודת התעבורה מוגדר המונח ה"דרך" כדלקמן:

1. "דרך" - לרבות כל מסילה, דרך, רחוב, סמטה, ככר, מעבר, גשר או מקום פתוח שיש לציבור זכות לעבור בהם;

תקנה 45 נכללת בפרק השני לתקנות התעבורה, תחת הכותרת "התנהגות בדרך".
פרק שני:

"התנהגות בדרך".

נסיעה אחורנית

45. נוהג רכב לא יסיעו אחורנית אלא אם יש צורך בכך, ובמידת הצורך, ולאחר שנקט באמצעים הדרושים בנסיבות הקיימות כדי למנוע -

(1) סיכון או פגיעה;

(2) הטרדה או הפרעה.

לטענת הסנגור, התאונה ארעה בשטח סגור המוגדר כ"אתר עבודה", על כן, אין מקום להחיל את תקנה 45 על המקרה דנא. לשיטתו, יש לסווג את התאונה כתאונת עבודה והיה מקום לחקור במסגרת תקנות הבטיחות בעבודה.

ראשית יצוין, כי האמור בהגדרת ה"דרך" שבפקודה בא לרבות ולא לצמצם את המקומות המוגדרים כ"דרך". לא מדובר ב"רשימת מקומות סגורה" אלא הוראות התקנה מבהירות לציבור כי דרך הינה גם מסילה, רחוב, סמטה וכו'.

ולראיה, המילה "כביש" אינה מוזכרת בתקנה והרי לא יעלה על הדעת כי כביש איננו "דרך" בהתאם לפקודה ולתקנות.

לא זו אף זו, תקנה 25 לתקנות התעבורה, נמצאת אף היא בפרק זה "התנהגות בדרך". בהתאם לתקנה זו: "לא ינהג אדם ברכב אלא אם הוא בקיא בהפעלתו ובשימוש בו".

היה ואלך בהתאם לשיטת ההגנה, הרי שאדם שאינו בקיא ברזי הנהיגה יהיה מורשה לנהוג על הטרקטור בכביש או באתר עבודה. הייתכן מצב דברים שכזה!?

אף אם אניח לרגע, כי הגדרת המונח "דרך", הינה רשימה סגורה, אזי ניתן לומר כי כאשר המחוקק רצה להשתמש במילה "דרך" בחר להציבה בתקנות ספציפיות בפרק השני. אילו כוונת

המחוקק הייתה כי כל תקנה בפרק השני תהיה מוגבלת אך ורק לנהיגה ב"דרך" היה המחוקק מציין את המילה באופן גורף, או שמא מחסיר אותה באופן גורף ואז ניתן היה להבין כי יש משמעות לכותרת הפרק.

אך במצב דברים שכזה, בו המחוקק החסיר מתקנות מסוימות את המילה "דרך" אין לי אלא להסיק כי כוונתו היא שבתקנות בהן לא מופיעה המילה "דרך", מדובר בתקנה אשר חלה הן על "דרך" כהגדרתה בסעיף 1 לפקודה והן בכל "מקום אחר".

בסייפת הגדרת המונח "דרך" מציין המחוקק: "דרך-... או מקום פתוח שיש לציבור זכות לעבור בהם".

על פי מילון אבן שושן:

"ציבור- קהל, עדה, חבורה, כלל: "אל תפרוש מהציבור", "צא ולמד מה הציבור נוהג-ונוהג", "המתעסק בצרכי ציבור".."תפילה בציבור".

כלומר, ניתן ללמוד כי "ציבור" כולל מספר של פרטים, לרבות מספר קטן. לדוגמא: בעניין, "תפילה בציבור", מניין של עשרה גברים נחשב ציבור לתפילה. קבוצת בעלי מניות תיחשב "ציבור" או, במקרה שלנו, חבורת עובדים במקום תיחשב "ציבור".

אין מחלוקת כי מדובר באתר עבודה. ואולם, האתר פתוח לציבור העובדים, שלהם הזכות לעבור ולעבוד בו."

אף במקרה שלפני, מדובר באתר עבודה, הפתוח לציבור העובדים ובכללם המנוח - כך שהאכסניה הראויה לבירור אשמת המבקש היא בית משפט זה.

מכל המפורט - הבקשה נדחית.

בשל שינויים ארגוניים, הצדדים מוזמנים לשיבת תזכורת ביום 10.10.18 בשעה 13:00.

ניתנה היום, כ"ח תשרי תשע"ט, 07 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.